

Kapittel voor de Civiele Orden

E-Quality

E-QUALITY, KENNISCENTRUM
VOOR EMANCIPATIE, GEZIN EN DIVERSITEIT

Vrouwelijke professionals eren met een Koninklijke onderscheiding in de Noordelijke Provincies

AANLEIDING

Veel vrouwen verrichten belangrijk werk voor de maatschappij, zowel via hun betaald werk als voor vrijwilligerswerk. Het aantal vrouwen dat hiervoor een Koninklijke onderscheiding krijgt, groeit langzaam. Bij de lintjesregen in 2010 was bijna eenderde van de gedecoreerden vrouw. Het merendeel van de gedecoreerde vrouwen ontvingen een Koninklijke onderscheiding vanwege hun vrijwilligerswerk en nauwelijks vanwege verdiensten in hun hoofdfunctie. Het voorstellen van vrouwelijke professionals vormt dus nog een witte vlek bij de aanvragers. Ook worden te weinig zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen (zmv-vrouwen) en -mannen benoemd in de Orde van de Nederlandse Leeuw of de Orde van Oranje-Nassau.

Het kabinet streeft naar een evenwichtige verhouding tussen man en vrouw bij decoratieverleningen. Ook streeft ze ernaar dat er meer vrouwen, dus ook zmv-vrouwen, worden gedecoreerd op basis van hun professionaliteit. Aangezien ons decoratiestelsel een bottom-up-benadering kent waarbij de aanvragen uit de samenleving zelf moeten komen, is een gerichte voorlichting van belang om de gewenste doelstellingen te bereiken.

Via het project 'Lintje zoekt vrouw!' gaan het Kapittel, dat de regering adviseert over Koninklijke onderscheidingen, en E-Quality, kenniscentrum voor emancipatie, gezin en diversiteit, in gesprek met vertegenwoordigers van maatschappelijke instanties om gezamenlijk deze doelstellingen te bereiken.

In 2008 ging het eerste en landelijke seminar 'Lintje zoekt vrouw!' van start in aanwezigheid van minister Ter Horst van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Aanwezig waren onder meer vertegenwoordigers van overheidsinstellingen, vrouwenorganisaties, zmv-organisaties, vrouwennetwerken, het bedrijfsleven en universiteiten/hogescholen.

Minister Ter Horst (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties):

"In juni 2008 was ik aanwezig bij de start van het landelijke seminar 'Lintje zoekt vrouw!' Ik heb een brede oproep gedaan aan werkgevers, werknemers en vertegenwoordigers van organisaties op het gebied van emancipatie om meer vrouwen voor te stellen voor een Koninklijke onderscheiding. Er zijn immers genoeg vrouwen die zich in onze samenleving onderscheiden. Dit komt nog onvoldoende tot uitdrukking in de aantallen gedecoreerde vrouwen. Het stelsel is erop ingericht dat de voorstellen uit de samenleving zelf komen. Daarom herhaal ik graag mijn oproep: er zijn genoeg vrouwen die zich in onze samenleving onderscheiden. Laten we samen zorgen dat zij ook onderscheiden *worden*".

Een jaar later, op 15 juni 2009 werd een vervolg georganiseerd met 'Lintje zoekt Vrouw in Zuid-Holland!' Met dit seminar werden vooral maatschappelijke instanties in de provincie Zuid-Holland geïnformeerd over de mogelijkheden voor het aanvragen van een Koninklijke onderscheiding voor vrouwelijke (zmv-)professionals.

In 2011 organiseren het Kapittel voor de Civiele Orden, E-Quality, Talent naar de Top, het Ministerie van Financien en de Provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland het Seminar 'Lintje zoekt Vrouw in het Noorden'. Tijdens deze bijeenkomst staat het werven van decorabele (zmv)vrouwelijke professionals in de noordelijke provincies centraal. Naast het bespreken van de criteria waaraan deze vrouwelijke professionals moeten voldoen en het delen van ervaringen met reeds gedecoreerde vrouwen, worden tijdens de workshops de aanvraagformulieren voor een onderscheiding besproken en indien mogelijk al gezamenlijk ingevuld.

In deze publicatie worden niet alleen de landelijke gegevens van de Lintjesregen 2010 en die van de Nederlandse Antillen en Aruba weergegeven, maar worden ook expliciet de beschikbare feiten en cijfers uit de Provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland kenbaar gemaakt.

Feiten en cijfers

Landelijk

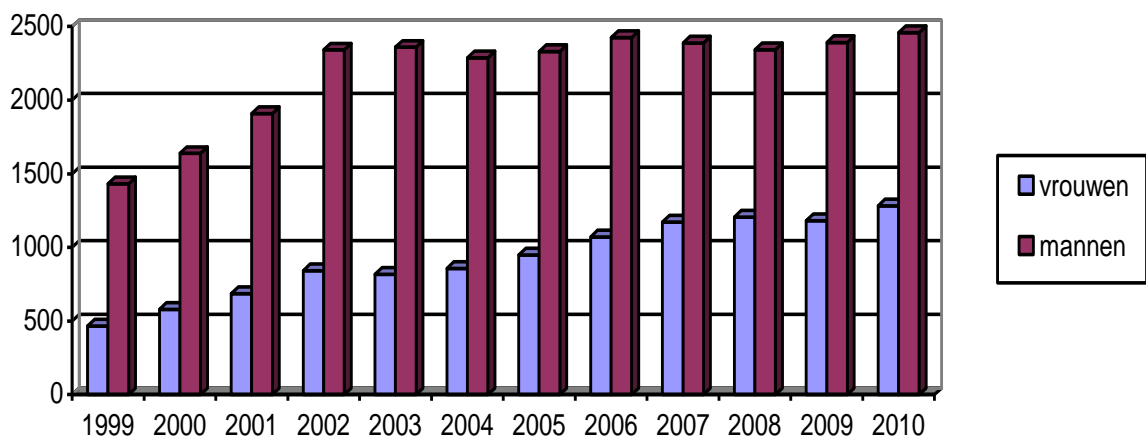
Het voorstellen van meer vrouwen voor een Koninklijke onderscheiding is een belangrijke doelstelling sinds de herziening van het decoratiestelsel in 1994. Jarenlang vormden vrouwen een kwart van de gedecoreerden, maar inmiddels zijn ze de 33 procent genaderd.

Verreweg de meeste lintjes worden uitgereikt op de laatste werkdag voor Koninginnedag; daarom spreekt men ook wel van de "lintjesregen".

In 2010 zijn vlak voor Koninginnedag 3741 Koninklijke onderscheidingen uitgereikt (169 meer dan in 2009). De meeste gedecoreerden die in 2010 een onderscheiding ontvingen, kregen deze voor hun vrijwilligerswerk.

Bij de lintjesregen 2010 werden 1283 vrouwen gedecoreerd (102 meer dan in 2009). Zeven jaar geleden ontvingen nog maar 818 vrouwen een Koninklijke onderscheiding.

Lintjesregen: aantal vrouwen en mannen

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

De oudste gedecoreerde was in 2010, 92 jaar en de jongste was 35 jaar.

Het percentage vrouwen is gestegen van 25% in 1999 naar 33% in 2010. De etniciteit van de gedecoreerden wordt nog niet geregistreerd.

Lintjesregen 2010: Nederlandse Antillen en Aruba

Aantal gedecoreerden: Nederlandse Antillen en Aruba, uitgesplitst naar Orde en graad Decoratiejaar 2009/2010

Nederlandse Antillen en Aruba

Graad	vrouwen	mannen	totaal
Lid in de Orde van Oranje-Nassau	7 (29%)	17 (71%)	24
Ridder in de Orden van Oranje-Nassau	3 (23%)	10 (77%)	13
Officier in de Orde van de Oranje-Nassau	0 (0%)	3 (100%)	3
Totaal	10 (25%)	30 (75%)	40

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

In de Nederlandse Antillen en Aruba hebben 40 personen een Koninklijke onderscheiding ontvangen. In 2010 was het aandeel gedecoreerde vrouwen 25%.

Aantal gedecoreerden per provincie, decoratiejaar 2009/2010

Provincie	totaal	vrouwen	mannen
Zuid-Holland	1075	353 (33%)	722 (67%)
Noord-Holland	886	278 (31%)	608 (67%)
Flevoland	78	24 (31%)	54 (69%)
Gelderland	752	217 (29%)	535 (71%)
Overijssel	391	112 (29%)	279 (71%)
Drenthe	157	46 (29%)	111 (71%)
Noord-Brabant	1080	304 (28%)	776 (72%)
Friesland	246	70 (28%)	176 (72%)
Groningen	189	52 (28%)	137 (72%)
Utrecht	409	106 (26%)	303 (74%)
Zeeland	190	50 (26%)	140 (74%)
Limburg	576	131 (23%)	445 (77%)

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

De provincie Noord-Brabant kent net als vorig jaar het hoogste aantal personen met een Koninklijke onderscheiding (1080 personen), gevolgd door Zuid-Holland met 1075 gedecoreerden. In de provincie Zuid-Holland zijn de meeste vrouwen gedecoreerd.

Aantal gedecoreerden in Drenthe, Groningen, Friesland, Flevoland en Overijssel, uitgesplitst naar Orde en graad Decoratiejaar 2009/2010

Drenthe

Graad	vrouwen	mannen	totaal
Lid in de Orde van Oranje-Nassau	46	90	136
Lid in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden	0	1	1
Ridder in de Orden van Oranje-Nassau	0	19	19
Officier in de Orde van Oranje-Nassau	0	1	1
Totaal	46	111	157

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

Groningen

Graad	vrouwen	mannen	totaal
Lid in de Orde van Oranje-Nassau	41	114	155
Ridder in de Orden van Oranje-Nassau	9	19	28
Officier in de Orde van Oranje-Nassau	1	3	4
Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw	1	1	2
Totaal	52	137	189

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

Friesland

Graad	vrouwen	mannen	totaal
Lid in de Orde van Oranje-Nassau	67	157	224
Ridder in de Orden van Oranje-Nassau	3	17	20
Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw	0	2	2
Totaal	70	176	246

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

Flevoland

Graad	vrouwen	mannen	totaal
Lid in de Orde van Oranje-Nassau	18	41	59
Ridder in de Orden van Oranje-Nassau	6	10	16
Officier in de Orde van Oranje-Nassau	0	2	2
Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw	0	1	1
Totaal	24	54	78

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

Overijssel

Graad	vrouwen	mannen	totaal
Lid in de Orde van Oranje-Nassau	105	233	338
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau	7	39	46
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden	0	2	2
Officier in de Orde van Oranje-Nassau	0	4	4
Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw	0	1	1
Totaal	112	279	391

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

ONDERSCHEIDINGEN

Het Nederlandse decoratiestelsel kent twee civiele of burgerlijke orden: de Orde van de Nederlandse Leeuw en de Orde van Oranje-Nassau. Een benoeming in de Orde van de Nederlandse Leeuw ligt in de rede als sprake is van persoonlijke bijzondere verdiensten van zeer exceptionele aard die getuigen van 'talent en brille'. De persoon heeft bijvoorbeeld baanbrekend werk verricht in de wetenschap of kunst, heeft literaire, artistieke of sportieve topprestaties geleverd of heeft geëxcelleerd in de hoofdfunctie, in het vrijwilligerswerk of een combinatie van beide. Het gaat dus altijd om de zuiver individuele genialiteit of gezamenlijke prestaties met effecten voor de samenleving.

Er zijn drie ridderlijke graden verbonden aan deze Orde, te weten Ridder Grootkruis, Commandeur en Ridder.

Voor een benoeming in een van de zes ridderlijke graden van de Orde van Oranje-Nassau komen in aanmerking zij, die zich tegenover de Koningin, de staat of maatschappij op bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt. Hier ligt de nadruk op de bijzonderheid van de verdiensten. Dus de bijzondere, persoonlijke verdiensten of prestaties. Daarnaast moet bij verdiensten ook sprake zijn van langdurigheid. Ook moeten de verdiensten goed en duidelijk herkenbaar zijn in de samenleving, met een zichtbare uitstraling. Het betreft hier vaak personen die vrijwillige, organisatorische of voorwaardenscheppende activiteiten hebben ontplooid. Er zijn zes ridderlijke graden verbonden aan deze Orde, te weten Ridder Grootkruis, Grootofficier, Commandeur, Officier, Ridder en Lid.

Bron: gegevens Kapittel voor de Civiele Orden

Lintje in de praktijk : drie gedecoreerde vrouwelijke professionals

Anne Korteweg

Anne Korteweg was tot maart 2007 werkzaam als conservator Middeleeuwse Handschriften bij de Koninklijke Bibliotheek (KB). Zij heeft gedurende haar gehele carrière op voortreffelijke wijze handschriften (het geschreven boek van vóór de boekdrukkunst) voor de KB verworven, ontsloten en geëxposeerd in tentoonstellingen in binnen- en buitenland, alsook via de website van de KB. Daarnaast gaf zij rondleidingen en lezingen en publiceerde zij boeken en artikelen in binnen- en buitenlandse tijdschriften. Zij geldt nationaal én internationaal als een autoriteit op haar terrein, de decoratie en illustratie van het middeleeuwse handschrift, met name uit Nederland. Bij internationale ontsluitingsprojecten, zoals het door de Europese Commissie gesubsidieerde MASTER-project, was zij één van de deskundigen die de beleidsontwikkeling en de uitvoering hebben begeleid. Zij heeft de betekenis van het middeleeuwse geïllustreerde handschrift behalve voor het geleerde publiek ook op diverse wijzen en met groot succes onder de aandacht gebracht van het Nederlandse publiek en belangstellenden ver daarbuiten.

Hameeda Lakho (Ridder in de Orde van Oranje-Nassau)

Hameeda Lakho is koninklijk onderscheiden voor haar werk als schrijfster van de boeken *Verborgensalies* (2000), *Gebroken cirkel* (2002) en *Geheim geweld* (2005) en als oprichtster (2005) en directeur van Stichting Geheim Geweld. Zij wil met haar boeken de aandacht vestigen op de wereldwijde slachtoffers van kindermishandeling. Van haar indringende boeken zijn in Nederland al meer dan ruim 100.000 exemplaren verkocht en vertalingen verschenen bij toonaangevende uitgeverijen in het buitenland.

De Stichting Geheim Geweld is een non-profit organisatie met ideële doelstellingen die zich tot doel heeft gesteld om vanuit de praktijk handvatten te bieden voor de herkenning en erkenning van de korte- en langetermijneffecten van kindermishandeling, met als doel lotgenoten de mogelijkheid te geven om weer vanuit de eigen kracht in het leven te staan.

Voor informatie over Hameeda Lakho www.hameedalakho.nl en voor de Stichting Geheim Geweld www.stichtinggeheimgeweld.nl.

Mariëtte van Wieringen-Wagenaar (Ridder in de Orde van Oranje-Nassau)

Mariëtte Van Wieringen is vanaf 2000 werkzaam als provinciesecretaris en algemeen directeur bij de provincie Zuid-Holland. Zij is geëerd met een Koninklijke onderscheiding vanwege haar bijdragen aan de verbetering van processen in het openbaar bestuur bij de gemeente Den Haag en de Provincie Zuid-Holland. Met name na de Ceteco-affaire heeft zij de provinciale organisatie daadkrachtig bij de hand genomen, het vertrouwen hersteld en de provinciale organisatie gemoderniseerd en vernieuwd. Daarnaast vervult zij ook diverse nevenactiviteiten op het gebied van onderwijs en cultuur. Ze is velen tot voorbeeld. Zij opereert steeds met een duidelijk doel, soms zelfs tegen de stroom in: het verbeteren van de bestuurlijke producten die de samenleving leefbaarder maken.

AANVRAAGPROCEDURE VOOR EEN KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Het Kapittel heeft van meet af aan geïnvesteerd in contacten met gemeentelijke, provinciale en landelijke organisaties en instanties, om het aantal aanvragen voor vrouwelijke professionals en vrijwilligers te vergroten. In al die contacten is om medewerking gevraagd om gezamenlijk aan de wens van de wetgever te voldoen. Gelet op het grote aantal vrouwelijke en mannelijke vrijwilligers dat jaarlijks gedecoreerd wordt, kan met recht worden gesteld dat dit gelukt is. Het aantal vrouwelijke professionals daarentegen dat jaarlijks een Koninklijke onderscheiding ontvangt, heeft nog een extra impuls nodig.

Stap 1: de voorsteller

Eén van de uitgangspunten van ons decoratiestelsel is dat iedereen iemand anders kan voorstellen. Zo kan een privé-persoon een decoratievoorstel indienen, maar ook een werkgever of bestuurder van een vereniging. De nationaliteit van de voorgestelde persoon speelt geen rol, ook buitenlanders (woonachtig op Nederlands grondgebied) kunnen worden voorgesteld.

Voor het indienen van een aanvraag voor een Koninklijke onderscheiding kan een voorstelformulier bij het kabinet van de burgemeester worden opgevraagd, of gedownload via de website www.lintjes.nl.

Op het voorstelformulier moeten diverse gegevens worden ingevuld, zoals de persoonsgegevens, woonplaats, de werkkring en de motivatie van de aanvraag. De voorsteller dient het formulier vervolgens in bij de burgemeester van de gemeente waar de kandidaat woont. De deadline voor het indienen van de aanvraag verschilt per gemeente. Als vuistregel kunt u aanhouden negen maanden voor een uitreiking bij de lintjesregen en zes maanden voor een tussentijdse uitreiking.

Stap 2: de burgemeester

De burgemeester heeft een belangrijke, verifiërende en adviserende taak; de burgemeester kent de lokale samenleving en kan beoordelen of het decoreren van de betreffende inwoner van zijn of haar gemeente kan rekenen op maatschappelijk draagvlak. Bij een positief advies en na controle van de gegevens vraagt de burgemeester de justitiële en politieke gegevens op. De decorandus dient van onbesproken gedrag te zijn om in aanmerking te komen voor een Koninklijke onderscheiding. Bij personen die werkzaam zijn in de gezondheidszorg wordt geverifieerd of op grond van de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) geen tuchtrechtelijke maatregelen zijn getroffen. Er gelden op dit moment ook geringe verjaringstermijnen voor lichte delicten.

De burgemeester stuurt het decoratiedossier (inclusief zijn/haar advies) naar de commissaris van de Koningin.

Stap 3: de commissaris van de Koningin

De commissaris van de Koningin voegt zijn/haar advies toe en zendt het complete dossier naar het Kapittel voor de Civiele Orden.

Stap 4: Kapittel voor de Civiele Orden

Het Kapittel heeft als taak de decoratievoorstellen landelijk te toetsen aan het Ordereglement en daarover een advies uit te brengen. Het Kapitteladvies is een zwaarwegend advies dat in 99 procent van de gevallen wordt gevolgd door de minister die het aangaat.

Samenstelling Kapittel voor de Civiele Orden (februari 2011):

Het Kapittel bestaat uit vijf leden, waarvan er vier door de Kroon worden benoemd op grond van hun goede inzicht in de maatschappelijke verhoudingen. Deze vier leden worden voorgedragen door de fractievoorzitters van de vier grote politieke partijen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

- mr.F.J.M. Houben, oud-Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant (CDA/voorzitter)
- mw. mr. O. Scheltema-de Nie, oud-Tweede Kamerlid (D66/plv.voorzitter)
- mw. drs. J.M. de Vries, oud-staatssecretaris van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en Oud-Dijkgraaf (VVD)
- Luitenant-generaal b.d. J.H. de Kleyn, Kanselier der Nederlandse Orden (q.q. lid)
- mr. J.J.H. Pop, oud-burgemeester van de gemeente Haarlem (PvdA/lid)
- mr. J.C. van Ingen, directeur van de Kanselarij der Nederlandse Orden (ambtelijk secretaris)

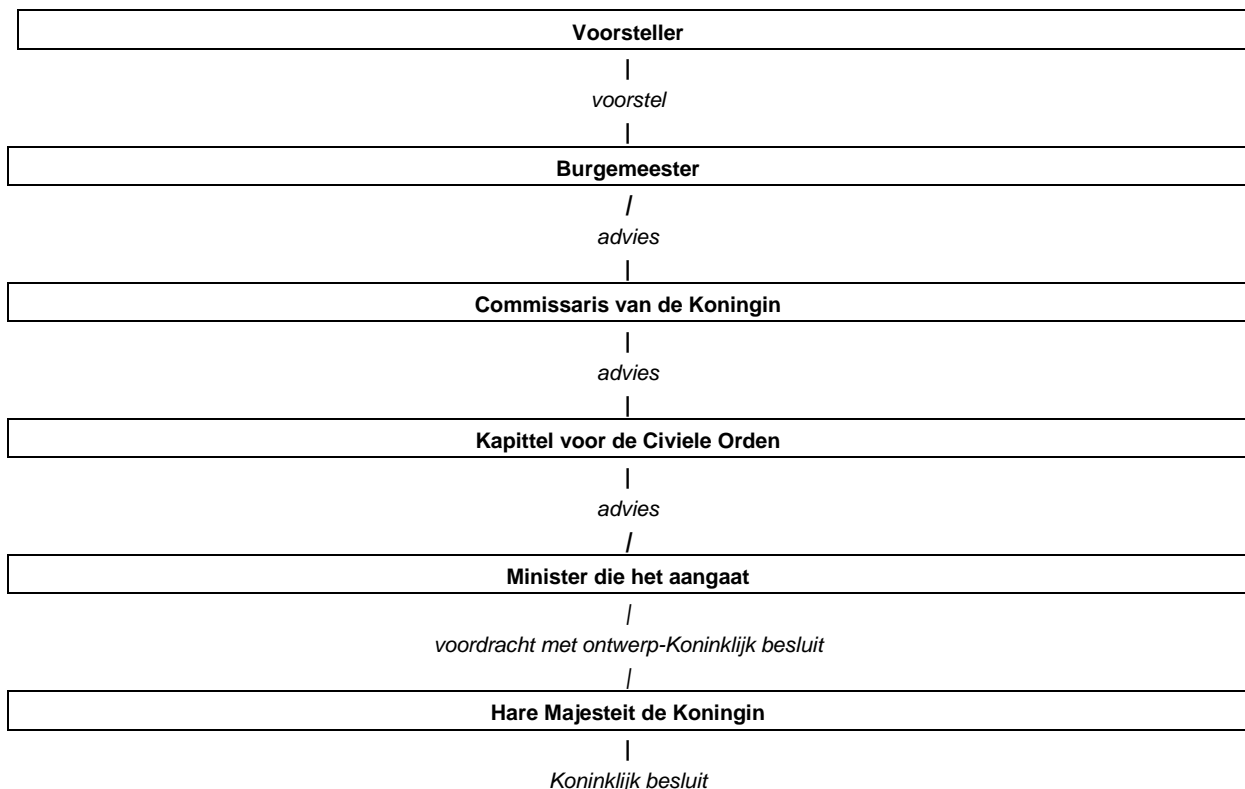
Stap 5: Minister die het aangaat

De minister neemt de formele beslissing om wel of niet een voordracht aan de Koningin te doen. Hij of zij draagt daarmee de politieke verantwoordelijkheid voor elke individuele decoratieverlening.

Stap 6: Hare Majesteit de Koningin

De Koningin tekent elk besluit tot decoratieverlening. Het kan een enkelvoudig Koninklijk besluit zijn of een verzamel Koninklijk besluit. Nadat de Koningin het besluit met haar handtekening heeft bekrachtigd, plaatst de minister zijn of haar handtekening, het zogenaamde 'contraseign'.

Schema aanvraagprocedure

Bron: Van Bijzondere verdiensten tot Koninklijke onderscheiding

GOOD PRACTICES

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Het College van Bestuur (CvB) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) hecht veel waarde aan maatschappelijke inzet en/of persoonlijke inzet met een maatschappelijke uitstraling van RUG-medewerkers. De praktijk wijst uit dat binnen een organisatie als de RUG ondersteunend beheerspersoneel (niet-wetenschappelijk personeel), (zmv-)vrouwen en zmv-mannen meestal 'in de luwte' opereren. Hun werkzaamheden en/of activiteiten naast het betaalde werk zijn echter vaak van een dusdanig niveau dat daar volgens het CvB extra waardering tegenover mag staan, bijvoorbeeld in de vorm van 'een lintje', en dat daar binnen de gehele universiteit extra aandacht voor gevraagd moet worden.

Commissie Koninklijke onderscheidingen

In 1992 heeft het CvB besloten een Commissie Koninklijke onderscheidingen (Cie KO) in te stellen. Deze centraal aangestuurde commissie bestaat uit de voorzitter van het CvB, de Rector Magnificus en de Algemeen Directeur van het Bureau van de universiteit, met ambtelijke ondersteuning door een secretaris (werkzaam binnen de centrale afdeling Personeel & Organisatie).

De secretaris van de commissie geeft gevraagd en ongevraagd voorlichting over de mogelijkheid van het aanvragen van een Koninklijke onderscheiding (KO), coördineert de aanvraag (in zo ruim mogelijke zin), draagt zorg voor alle procedurele aspecten (tot en met de uitreiking) en onderhoudt diensgevolge de contacten met betrokken personen en instanties (gemeenten, provincies en Kapittel). Afstemming over het daadwerkelijk indienen van een aanvraag voor een KO vindt uitsluitend plaats tussen de secretaris en de voorzitter van het CvB.

Elk jaar verzoekt de commissie de faculteitsbesturen en directies van universitaire diensten om kandidaten voor te dragen voor de 'lintjesregen' van het volgend kalenderjaar; als bijlage worden de gegevens van de medewerkers van betreffende faculteit/universitaire dienst van 55 jaar of ouder toegevoegd, naast informatie over de procedure. Hierbij wordt expliciet aangegeven dat ook de mogelijkheid bestaat voor het aanvragen van een KO voor een Bijzondere Gelegenheid en het aanvragen van een KO voor medewerkers die jonger zijn dan 55 (en dus niet op de meegestuurde lijst voorkomen).

De secretaris van de Cie KO benadert vrij snel persoonlijk de decanen van de faculteiten/universitaire diensten, met het verzoek om na te gaan of genoemde medewerkers mogelijk in aanmerking komen voor het aanvragen van een KO (niet altijd is bekend of men op de werkplek goed functioneert of anderszins), met daarnaast het uitdrukkelijke verzoek om ook zelf met kandidaten te komen.

Weerstand

De secretaris van de Cie KO coacht degene binnen de faculteit/universitaire dienst die (vaak voor het eerst) de aanvraag schrijft. Het indienen van een aanvraag duurt vaak langer dan gedacht. De universitaire deadline voor het indienen van aanvragen is daarom eerder dan de gemeentelijke deadlines. Voordat de aanvraag naar de betreffende gemeente wordt verzonden bekijkt de voorzitter van het CvB de aanvraag kritisch.

Omdat decanen voor een aantal jaren worden benoemd, wisselt de persoon die het decanaat vervult nogal eens. Met de voorzitter van het CvB is afgesproken dat iedere nieuw benoemde decaan persoonlijk wordt benaderd door de secretaris van de Commissie KO. In een gesprek wordt benadrukt hoeveel belang het CvB hecht aan het aanvragen van een KO, met daarbij het uitdrukkelijk verzoek om speciale aandacht te schenken aan niet-wetenschappelijk personeel en in het bijzonder aan vrouwen (ongeacht hun functie).

Succesfactoren

'Persoonlijk contact en keer op keer uitleggen van het hoe, wat en waarom heeft effect', zo is de ervaring van de RUG. Voor de secretaris van de Commissie KO is het persoonlijk een sport om faculteitsbestuurders en de schrijvers van de aanvraag (die soms worden 'aangewezen', terwijl ze al zo druk bezet zijn) 'over de streep' te trekken. Enthousiasmerend werkt informatieverstrekking (zoals hoe vaak de onderscheiding Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw landelijk is toegekend en hoeveel daarvan er zijn benoemd bij de RUG), in combinatie met uitleg over de verschillende onderscheidingen (met de nadruk op de geografische reikwijdte van de activiteiten, die bepalend is voor de 'hoogte' van de KO en de uitstraling naar de gehele vakgroep/dienst).

De RUG geeft aan dat de belangrijkste succesfactor de rol van de leiding is: welk belang hecht de leiding aan het uitdrukken van bijzondere waardering via een KO voor de medewerkers (ongeacht een persoonlijk mening in deze). Bij een grote, complexe en gedecentraliseerde organisatie als een universiteit betekent dit dat het bevoegd gezag daar formatieruimte (i.c. salaris) voor vrij moet maken.

ZWARTE, MIGRANTEN- EN VLUCHTELINGENORGANISATIES

In de berichtgeving in de media komt vaak naar voren dat nog te weinig vrouwen en mannen uit etnische minderheden een Koninklijke onderscheiding ontvangen. Zwarte, migranten- en vluchtelingenorganisaties vinden de lintjesregen veel te 'wit'. Het Kapittel voor de Civiele Orden is zich bewust van de opdracht van de wetgever om ook meer vrouwen en mannen uit etnische minderheden in aanmerking te brengen voor een Koninklijke onderscheiding. Zij organiseert daarom onder andere voorlichtingsbijeenkomsten en vraagt daarnaast op andere manieren aandacht voor deze kwestie. Drie jaar geleden is specifiek communicatiebeleid ontwikkeld, gericht op afzonderlijke groepen.

Voorlichting en andere activiteiten

Het Kapittel heeft voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met het Landelijk Overlegorgaan Minderheden.

Het Surinaams Inspraakorgaan heeft inmiddels een decoratiecommissie opgericht, die elk jaar een aantal voorstellen in zal dienen; in de commissie hebben onder andere prominenten uit de Surinaamse gemeenschap zitting.

Het Inspraak Orgaan Turken (IOT) streeft ernaar om jaarlijks veertig vrouwen of mannen van Turkse afkomst voor te stellen voor een Koninklijke onderscheiding. Andere Inspraakorganen hebben inmiddels laten weten dat zij erover denken om deze goede voorbeelden te volgen, en zelf met voorstellen te komen.

Het Kapittel zet zijn voorlichtingsactiviteiten voort om te stimuleren dat meer zwarte, migranten en vluchtelingenvrouwen en -mannen worden voorgedragen voor een Koninklijke onderscheiding.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN VOOR ORGANISATIES EN BEDRIJVEN

- Organisaties en bedrijven kunnen bijdragen aan zowel het vergroten van het aantal lintjes voor (zmv-)vrouwen (direct), als aan het vergroten van de bewustwording dat er ook een Koninklijke onderscheiding voor (zmv-)vrouwen kan worden aangevraagd (indirect).
- Meer informatie binnen organisaties en bedrijven kan bijdragen aan de bewustwording dat iedereen iemand kan voorstellen voor een onderscheiding, ook in de rol van werkgever of bestuurder.
- Het verdient aanbeveling om binnen een organisatie/bedrijf draagvlak te creëren voor het aanvragen van een lintje. Dit kan door een interne informatiebijeenkomst te organiseren of een centrale commissie aan te stellen (bijvoorbeeld binnen een afdeling Personeel & Organisatie). Deze commissie zou specifiek de opdracht mee kunnen krijgen om aandacht te besteden aan vrouwelijke (zmv-)professionals en zmv-vrouwen en -mannen.
- ‘Goed voorbeeld doet goed volgen’: als meer organisaties en bedrijven afspraken maken (intern of met het Kapittel) over een vast aantal jaarlijks voor te stellen autochtone, zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen (professionals), kan dat het aantal gedecoreerde vrouwen vergroten.
- Bij vrouwelijke professionals wordt meestal gedacht aan professionals die een topfunctie binnen een organisatie/bedrijf bekleden. Het is tevens belangrijk dat meer vrouwen uit het lager- en middenkader worden voorgedragen voor een Koninklijke onderscheiding (voor zowel betaalde als vrijwilligersfuncties).
- Gerichtte voorlichting, bijvoorbeeld in verschillende talen, en een vereenvoudiging van het aanvraagformulier kan de diverse doelgroepen beter bereiken.

BESCHIKBARE PUBLICATIES EN VOORLICHTINGSMATERIAAL

1. **Van bijzondere verdiensten tot Koninklijke onderscheiding** maakt duidelijk welke personen volgens de nieuwe regels in aanmerking komen voor zo'n decoratie en welke procedure daarvoor moet worden gevolgd. Daardoor is het dé praktische vraagbaak betreffende het vernieuwde decoratiestelsel. Personen die iemand willen voorstellen voor een onderscheiding, zoals particulieren en werkgevers, alsmede burgemeesters, commissarissen van de Koningin en andere geïnteresseerden vinden in dit boek veel nuttige informatie. Daarnaast zijn alle Nederlandse Koninklijke onderscheidingen in kaart gebracht.

Uitgave: Mr. J.P. Kruiemel en Mr. J.C. van Ingen, Sdu Uitgevers
ISBN 9012089778

2. Brochure: **Ere wie ere toekomt...kent u iemand die een lintje verdient?**
Kent u iemand die een lintje verdient? Bijna iedereen zal deze vraag met 'ja' beantwoorden. Want overal in Nederland zetten mensen zich voor vele doelen in. Vaak zonder eigenbelang, in alle bescheidenheid.

Deze mensen komen ook in aanmerking voor een Koninklijke onderscheiding, net als ieder ander met bijzondere verdiensten voor de samenleving. Maar dan moeten ze daarvoor wel eerst worden voorgesteld. U kunt daar voor zorgen. Want iedereen kan iemand anders voorstellen voor een lintje. Wie en hoe? Dat kunt u in deze folder te weten komen.

Uitgave: Kanselarij der Nederlandse Orden
De brochure is gratis.

3. Brochure: **Het Nederlandse decoratiestelsel**

Decoraties aan buitenlanders en aan Nederlanders in het buitenland. In vijf talen.

Uitgave: Kanselarij der Nederlandse Orden.
De brochure is gratis.

RELEVANTE WEBSITES

- www.lintjes.nl
- www.e-quality.nl

MEER INFORMATIE

Voor persoonlijk contact met de Kanselarij der Nederlandse Orden kunt u contact opnemen met Caroline Poelman-Bosch (voorlichter) via (070) 3751210 of per e-mail c.poelman@kanselarij.nl.

Voor meer informatie over het indienen van een voorstel en de aanvraagprocedure van Koninklijke onderscheidingen kunt u ook contact opnemen met de afdeling Kabinetszaken van uw gemeente.